Poštnina plačana v gotovini

Cena 1 Din

Mariborski Večernik »JUTRA«

Leto V. (XII.). štev. 154 Maribor, sobota 11 julija 1931

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon: Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Amerika in svetovni interesi

Sedaj, ko je inicijativa predsednika Zedinjenih držav Hoovra dosegla v Parizu lep uspeh, se lahko tudi vprašamo: kakšni so motivi, da se je Amerika, ki se je dolga leta po vojni glede evropskih vprašanj docela desinteresirala, končno vendarle odločila inicijativno poseči tudi v evropske probleme. Ali ni morda to samo in zgolj vprašanje materijalnih interesov USA kot upnice skoro celega sveta?

Zanimiv je topogledni članek, ki ga je v londonskem »The Daily Telegraphu« objavil njujorški dopisnik tega uglednega angleškega lista in ki narav nost trdi, da se je izvršila velika sprememba v stališču Zedinjenih držav napram splošnim svetovnim interesom. Tudi predlog predsednika Hoovra je le člen v verigi teh sprememb. Prenehala je domneva, da je Amerika sama sebi dovolj, izginil je duh izolacije, ki je še pred petimi leti bil svojina povprečnega Amerikanca.

Pred svetovno vojno je bilo jasno da mora Amerika izročiti prebitek pro izvodov, okrog 15%, ako hoče zasigurati maksimum blagostanja in vzdržati visoki življenski standard. Medtem je izbruhnila vojna, v katero se je zapletla tudi Amerika, in strmoglavljenih je bilo mnogo prejšnjih načel. Izkušnje vojne, reparacije in vojni dolgovi — vse to je pokazalo, da je Amerika i politično i finančno v veliko večji meri odvisna tudi od drugih držav nego je to predpostavljala, ter da je ves svet praktično vzeta ekonomska celota.

Kdor je tekom zadnjih 25 let živel v Ameriki in bil v stikih z ameriškim mišljenjem in idejami, lahko opazi spre membe, ki se vrše danes in ki so verjetno najvažnejše in najbolj dalekosežne v celi zgodovini Amerike. Amerika — dežela s prebivalstvom iz vseh delov sveta, že sama po sebi nekako »Društvo narodov« — dobiva svetovno mentaliteto. Kako dolgo bo trajal ta proces, je odvisno od gospodarskih prilik. Ako bo sedanja depresija v nekaj letih ponehala in bodo milijoni danes nezaposlenih zopet prišli do dela, se bo ta proces vlekel v nedogled. Ako pa se blagostanje ne povrne in bodo milijoni zdravih in delavnih ljudi še dalje ostali brez posla, bodo ameriški volilci preko noči spremenili svoje mišljenje o republikancih in demokratih in zahtevali novo konstruktivno politiko, ki bo do temelja spremenila sedanjo ekonomsko politiko i na znotraj i na zunaj. Tako mislijo danes najjačje avtoritete v Zedinjenih državah. Skratka: ameriški kapitalizem je danes na težki preizkušnji. In dočim velika večina prebivalstva veruje, da bo nadvladal kapitalizem kot najmanj nepopolna oblika ljudske vladavine, mora on v notranjem in zunanjem pravcu uvesti mere, ki so potrebne, da gre sporedno s potrebami civilizirane družbe.

Proroki novih dni v Ameriki napovedujejo nov ustroj civilizacije, koje predstavnik ne bo Rusija, ampak Zedinjene države. In v iskanju sredstev za dosego vodstva so prišli v Ameriki do neminovnega zaključka, da je blagostanje doma in stabilnost zunaj mogoče doseči ne s konkurenco, kakor so poprej mislili, ampak z mednarodnim sodelovanjem. Do nedavna je še prevladovala ideja, da bosta ameriška produkcija v masi in pa sposobnost sami od sebe zadostovali, da zlomita vse konkurente. Niso niti sanjali, da bi se mogla pojaviti Rusija kot tekmec na svetovnem trgu, kaj šele, da bi se je bilo treba bati!

Predsednik Columbia-vseučilišča dr. Nikolaj Murray Butler, človek mednarodne reputacije, je že dali časa odločno zahteval novo konstruktivno politiko. Po njegovem prepričanju niso visoke carinske tarife prav nič boljše nego obračunavanje držav na kopnem in na morju, in pot sigurnosti je danes samo v mednarodnem sodelovanju na polju trgovine in financ. To so novi pogledi v ameriškem javnem življenju, ki si jih bo kmalu usvojil ves ameriški narod.

Da se ustvari in uveljavi ta nova mentaliteta narodov v USA, mora neobhodno slediti: prvič, da se opusti stara fikcija, da so nemška reparacijska plačila in zavezniški vojni dolgovi ločeni problemi, drugič, da Zedinjene države čimprej vstopijo v Društvo narodov, in tretjič da bo vlada Zedinjenih držav zelo aktivno sodelovala na razorožitveni konferenci ter da zagotovi zmanjšanje oboroževanja v zameno za znižanje zaveznišklh dolgov.

Jugoslavija in Hooverjeva akcija

NAŠI PREJEMKI NA RAČUN REPARACIJ. — OGROMNA ŽRTEV JUGOSLAVIJE ZA SANACIJO NEMČIJE.

BEOGRAD, 11. julija. V včerajšnji »Politiki« je bil objavljen članek o francosko-ameriškem sporazumu in stališču Jugoslavije napram temu velikemu dogodku v zgodovini razvoja reparacijskega vprašanja. Članek je vzbudil največjo senzacijo, ker je pisan od gotove posebno informirane strani. Po tem članku bi morala Jugoslavija v reparacijskem letu 1931-32 prejeti 1.062 milijona dinarjev. Od tega bi plačala naša država na račun vojnega dolga Ameriki, Angliji in Franciji 173.780.000 dinarjev, tako da bi znašala čista izguba v slučaju moratorija 882.220.000 dinarjev. V namen, da to izgubo nadoknadi, bi prejela Jugoslavija gotov del iz 25 milijonskega dolarskega kredita, ki bi ga dala Mednarodna reparacijska banka najbolj prizadetim državam v srednji Evropi.

Posojilo, ki bi ga dobili iz tega fonda, bi vrnili v desetih letih in sicer z odpisovanjem prejemkov na račun reparacij, katerih bi letos ne prejeli od Nemčije spričo enoletnega moratorija. Nevarnost za nas obstoji v tem, da ne bomo dobili iz tega fonda toliko, kolikor nam pripada po reparacijski pogodbi in da bomo morali žrtvovati to razliko v korist gospodarske sanacije Nemčije. Vsekakor pa bo dobivala Jugoslavija po informacijah pisca članka v »Politiki« tudi v naprej stvarne reparacije v višini 468 milijonov dinarjev.

Oster nastop Vatikana

POLEMIKA MED VATIKANSKIM IN FAŠISTIČNIM TISKOM.

RIM, 11. jul. Polemika med Vatikanom in Kvirinalom zavzema vedno ostrejše oblike na obeh straneh. V diplomatičnih in političnih krogih se zlasti čudijo ostremu nastopu kurije in domnevajo da hoče papež z ostrim pisanjem svojega tiska razdražiti katoličane v Italiji proti fašističnemu režimu. Zato pričakujejo z največjo napetostjo odgovor italijanske vlade na zadnjo papeževo encikliko.

»Osservatore Romano« piše danes, da bo Mussolinijev odgovor merodajen za ves kompleks med Vatikanom in Kvirinalom spornih vprašanj. V Vatikanu pa so si glede odgovora že na jasnem z ozirom na Mussolinijevo odredbo, da ne more noben član Katoliške akcije biti obenem član fašistične stranke. Mussolini je s tem problem kompliciral; večina članov Katoliške akcije je v državni službi ali pa sicer od fašizma odvisna. Jasno je, da radi tega mora Katoliška akcija pojemati. Vlada hoče tako dokazati, da je italijanski narod izrekel na ta način svojo sodbo o Sveti stolici in da ne odobrava papeževega postopanja.

Glede odpovedi konkordata se mora Mussolini — nadaljuje papeževo glasilo — zavedati, da bo vlada v tem slučaju v mnogo slabšem položaju nego pred sklepom konkordata. Veliko Mussolinijevo delo za konsolidacijo Italije bi bilo v boju s cerkvijo uničeno in bi pomenilo začetek konca fašizma.

Temu nasproti ugotavlja fašistovski tisk, da bodo v Vatikanu končno morali spoznati, da ne živimo več v srednjem veku. Papežev anatema danes ne učinkuje z daleka več tako, kakor pred par stoletji. Fašizem bo s svojimi papeškimi nasprotniki obračunal, kakor je že s vsemi svojimi sovražniki. Res je, da pričenja začetek konca, videlo se bo pa šele, čegavega konca . . .

Pred bankerotom v Nemčiji?

LONDON, 11. julija. Anglija se je priključila francoski zahtevi po političnih in gospodarskih garancijah Nemčije za slučaj, da bi dobila Nemčija novo milijardno posojilo. Angleški zunanji minister Henderson je posetil včeraj nemškega poslanika barona Neuratha in mu je sporočil enake pogoje, kakor jih je dr. Luther izvedel v Parizu. Anglija — je dejal Henderson — ne more sama dati tako velikega posojila in mora brezpogojno iti roko v roki s Francijo. Zato se mora nemška vlada najprej sporazumeti s Francijo. V nemških političnih krogih prevladuje mnenje, da mora državni kancelar čimpreje odpotovati v Pariz in dokončati pogajanja radi novega posojila. Ako državna banka ne dobi nujno pomoči, je največja nevarnost za polom nemškega gospodarstva.

Otvoritev bakarske železnice

SUŠAK, 11. jul. Jutri bo svečano otvorjena bakarska proga, ki bo velikega gospodarskega in nacijonalnega pomena. Svečanost bo zelo slovesna ter se je bodo udeležili predstavniki najvišjih oblasti. Skupna dolžina novo zgrajene proge je 12 kilometrov. Z novo progo se bo pričelo novo življenje tudi za Bakar, ki je eno najbolj simpatičnih mest na našem severnem Jadranu in ki slovi po svoji od narave tako dobro zavarovani luki.

Triletni načrt za izgradnjo gdinjske luke

GDINJA, 11. jul. Te dni se je vršila tu v pomorskem uradu konferenca, na kateri je bil izdelan triletni načrt za nadaljno izgradnjo gdinjske luke. V prvi vrsti se bo izboljšal oni del, ki služi potniškemu prometu. Izgradil se bo v to svrho poseben kej in čakalnice. Tudi je v načrtu zgradnja velikih skladišč in večjega števila modernih elevatorjev za prekrcavanje blaga. Te dni so začeli z gradnjo skladišč za melaso.

SVEČANOST PREOSTALIH IZ »TITANICA«.

LONDON, 10. jul. Bivši kapetan sir Artur Rostron je odpotoval danes v New York, kjer se bo udeležil svečane seje vseh, ki so preživeli katastrofo morskega orjaka »Titanica«. Rostron je bil za časa te strašne pomorske nesreče poveljnik »Karpatije«, ki je takrat prva prihitela na pomoč potapljajočemu se »Titanicu«. S tem je rešil 705 potnikov, ki so se rešili na rešilne čolne in čakali prihoda prve ladje, katere so se bližale na brezžične klice potapljajočega se »Titanica« Preostali iz »Titanica« so nabrali doslej fond pet in pol milijona dinarjev, ki jih bodo poklonili vrlemu kapetanu za njegovo veliko človekoljubno delo.

Vlom v mesnico.

Ko je davi odprl svojo mesnico v Radvanjski ulici št. 2. mesar Žunko Franc, je opazil, da so se vtihotapili vanjo ponočni krščeni mački. Imeli so najbrže ponarejen ključ in so odnesli s seboj za več sto dinarjev prekajenega mesa, klobas in nekaj drobiža iz blagajniškega predala.

S kolesom je povozil

na Glavnem trgu pleskarski vajenec Gojšnik Friderik pred Zinthauerjevo trgovino prodajalca cementnih izdelkov Rogača Ferda. Podrl ga je na tla, tako da se je precej potolkel in da čuti tudi notranje bolečine.

Pri utrujenosti, razdraženosti, tesnobnosti, nespanju, srčnih nadlogah, tesnobi v prsih poživi naravna **»Franz Josefova« grenčica** traino obtok krvi v trebuhu in učinkuje pomirjevalno na njeno valovanje. Profesorji za bolezni prebavil izjavljajo, da se **»Franz Josefova« voda** pri pojavih, ki imajo svoj izvor v zastrupljenju želodčnega črevesnega kanala, obnese kot izborno odvajalno sredstvo. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Mariborski in dneevni drobiž

Po ljudskem štetju v Mariboru

Ob priliki zaključnih statistik ljudskega štetja v Mariboru je zanimiva primerjava prejšnjih ljudskih štetij, ki najboljše dokazuje, kako lepo se razvija naš slovenski Maribor po osvobojenju. Prvo statistiko o stanju prebivalstva v Mariboru imamo iz leta 1450, ko je štel 185 hiš s 1256 prebivalci. Leta 1528 je bilo že 210 hiš, število prebivalstva pa se je skrčilo zaradi kužnih bolezni na 1050. L. 1813 je bilo 243 hiš in 2099 prebivalcev, sedem let pozneje je poraslo število prebivalcev že na 2822. V prihodnjih desetletjih pa je pričelo število prebivalstva rapidno naraščati. L. 1850 je bilo že 4168 prebivalcev, 30 let pozneje pa 12,828, ki so prebivali v 661 stavbah. Prva točna statistika na podlagi ljudskega štetja pa izvira šele iz leta 1890, ko je bilo 19,898 prebivalcev v 867 hišah. Pred vojno je štel leta 1910 Maribor 27,994 prebivalcev v 1269 hišah. Po vojni se je pričel Maribor rapidno razvijati ter je štel pri prvem ljudskem štetju v Jugoslaviji že 30.737 duš v 1530 poslopjih, dočim šteje danes 33.921 prebivalcev v 2764 hišah.

Sporedno s porastom prebivalstva v Mariboru je napredovala tudi okolica. Posebno se je povečalo število prebivalstva v Studencih in Teznu, kjer je skoro dvakrat tako veliko, kot pri zadnjem štetju, saj šteje danes Krčevina 2158 prebivalcev, Košaki 2253, Pobrežje 3965, Tezno 1680, Radvanje 2006 in Studenci sami pa kar 4335 prebivalcev.

Vprašanje pohorske železnice

je postalo zopet aktualno. K zadevi se je posrečilo pritegniti monakovsko tvrdko Schiele in Schulze. Njeni zastopniki se mude že nekaj dni v Mariboru ter so si ogledali ves teren. Proučene so bile vse tri trase in sicer iz Radvanj, iz Peker in iz Limbuša. Sklenjeno je bilo, da bo nova železnica žična železnica z dvojnim tirom na tleh. Stroški bodo znašali okoli 5,300.000 Din. Od tega bo dala mestna občina 500.000 in banovina ravno toliko. Dva in pol milijona Din kreditira monakovska tvrdka za šest let, ostalo pa vplačajo člani zadruge za zgradbo pohorske železnice. V prometu bosta dva osebna vozova za 40 oseb in dva tovorna vozova. Pogon bo električen. — Letno računajo, da se bo prevozilo do 40.000 oseb. Bruto-prejemki bodo znašali milijon in pol, režijski izdatki okoli Din 750.000.—. Pri gradnji bodo zaposleni domačini. Po možnosti bo tudi ves materijal jugoslovenski, v kolikor ga je mogoče nabaviti v Jugoslaviji. Končna odločitev o podpisu pogodbe ba padla tekom današnjega dne. V tem slučaju bodo pričeli z gradbenimi deli že 15. avgusta, tako da bo železnica gotova do januarja prihodnjega leta.

Mariborska vinarska in sadjarska šola

je imela pretekle tri dni zelo odličnega gosta. Posetil jo je dr. Edvard Reich, šef celokupnega kmetijskega šolstva v bratski Češkoslovaški. Ogledal si je zelo pozorno vse naprave naše šole ter izvršil potem celo vrsto studijskih izletov po mariborski okolici. Tako je posetil v spremstvu ravnatelja Priola vinograde v Pekrah in na Janškem vrhu, posestvo gospoda Robiča v Limbušu, banovinsko drevesnico in trsnico v Pekrah. Poleg tega se je odpeljal tudi z avtomobilom v Kapelo, Ljutomer, Ormož, Dubravo, Podlehnik in Ptuj, kjer si je ogledal razne vinarske in sadjarske institucije. Posebno so mu ugajale Jeruzalemske gorice, kjer ga je vodil g. Petovar, ki ga je tudi nato pogostil v Ivanjkovcih. Končno si je ogledal tudi Mariborski otok, ki mu je toliko ugajal, da je obljubil, da bo preživel ob prvi priliki svoj dopust z družino skupaj v Mariboru.

Diplomiral

je na tekstilni visoki šoli v Brnu g. Srečko Stegnar, sin upravitelja mariborske bolnice. Čestitamo!

Nočno lekarniško službo

ima v tednu od 12. do 18. tm. lekarna Vidmar (pri Arehu) na Glavnem trgu.

V Stritarjevi ulici

so pričeli te dni z deli za napeljavo električne razsvetljave.

Pekre — Limbuš

Sokolski odsek pri nas lepo napreduje. Vpisanih je precej članov, članic in naraščaja, ki pridno vadijo. Ker nimamo potrebnih prednjakov - voditeljev, zato prihajajo vadit br. prednjaki iz Studencev. V jeseni nameravajo prirediti nastop, če bo mogoče, a upamo, da se bodo naši vrli Sokoliči in Sokolice do tedaj že kaj naučili ter pokazali občanom, da ne držimo rok križem, temveč da delamo v korist svojega zdravja in blagor domovine.

V vinogradih je jako lepo. Vse kaže, da bo letos obilo branja i če nam Bog ne pošlje toče, bomo imei precej sladkega vinčka.

Vinotočev, katerih je bilo vse polno, ni več. Naši gostilničarji so se oddahnili, kajti vinotoči so jim delali dokaj konkurence. Vsako nedeljo so romale cele procesije v našo vas, na vinotoče, ki so bili nabito polni, po gostilnah pa so sedeli le posamezni gosti ter se pri vrčku piva in zvokih radia zabavali.

Na Kalvariji se je vršila v nedeljo procesija. Tradicija je, da prvo majnikovo nedeljo in prvo julijevo pohite ljudje na slovensko Kalvarijo ter v višavi časte Boga. Lepo so na predvečer okrasili cerkev, prišli so krošnjarji in v nedeljo se je vršila slavnostna procesija okoli cerkve. Ljudi je bilo mnogo in godba pekrske požarne brambe je igrala pri maši, procesiji in potem še pred cerkvijo.

Naše gasilno društvo se je udeležilo tudi pogreba tovariša Holntanerja v Radvanju.

Drobiž iz Radvanja

Spet pogreb. V desetih dneh smo položili že četrtega Radvanjčana k večnemu počitku. Boginja Morana kar po vrsti kosi naše stare korenine, ki so skozi tričetrt stoletja žrtvovale svoje moči v blagor naše občine. V petek smo pokopali 82letnega Radvanjčana in še aktivnega člana naše požarne brambe gosp. Peska Ivana. Pri pogrebu je igrala novoustanovljena sokolska godba iz Tezna. Slava vrlemu radvanjskemu rodoljubu!

Pripravljalni odbor sokolske čete sklicuje za v nedeljo dne 12. julija ob 9. uri sestanek članstva. Sestanek bo v šoli. Vabljeni so tudi drugi, ki še niso vpisani.

Prepovedani obiski v počitniški koloniji na Pohorju.

Odbor društva za zdravstveno zaščito otrok in mladine v Mariboru objavlja: Dosedanje izkušnje v Počitniškem domu kraljice Marije na Pohorju nas silijo prepovedati obiske starišev tekom bivanja njihovih otrok v domu. Razlogi so zelo tehtni in vsakdo, ki je količkaj uvideven, jih bo znal upoštevati. Otroci se brezizjemno zelo razburjajo o priliki obiska svojih starišev, zbudi se jim močno domotožje, katerega pred obiskom sploh niso imeli. Nadalje nastane motnja v razvoju njihove samostojnosti, discipliniranosti in volje, kar so vse izvrstne karakterne kvalitete, katere vsrkavajo mlade duše tekom tega meseca in ki so poleg zdravstvenega faktorja bistven namen kolonije. Končno povzročajo obiski otrokom skvarjene želodčke, ker se preobjedo sladkarij, salam etc., donešenih od starišev in izročenih otrokom brez vednosti vodstva kolonije. Najhujše je pa še to, da ti obiski povzročajo pri onih otrocih, ki takih obiskov sploh ne morejo pričakovati radi skromnih razmer svojih starišev, nekak odpor proti svojim tovarišem, občutek manjvrednosti, zapostavljenosti in še druga občutja, ki na mlado dušo gotovo ne uplivajo blagodejno.

Največji izum Nikole Tesla.

Ob priliki rojstnega dne, našega velikega izumitelja Nikole Tesla poročajo svetovni listi, da bo ta ženij moderne znanosti v kratkem objavil največji izum svojega življenja. Izum se bo tikal uporabe brezmejnih zalog energije, ki je v zraku in v zemlji. Tesla je proučeval to vprašanje že desetletja ter bo imela njegova iznajdba naravnost epohalen značaj.

Maribor na razstavi mest dravske banovine v Ljubljani.

Koncem avgusta se bo vršila v Ljubljani razstava mest dravske banovine, na kateri hočejo pokazati slovenska mesta vse svoje znamenitosti in naravne krasote ter nazorno predočiti značaj in razvoj od starih časov pa do danes. Razumljivo, da se udeleži te razstave tudi Maribor kot druga prestolica dravske banovine in drugo največje slovensko mesto. V ta namen se je sestal pripravljalni odbor, ki ga tvorijo predstavniki našega kulturnega in gospodarskega življenja in kateremu načeluje župan g. dr. A. Juvan. Zelo zanimiv in precejšen del razstave bo tvoril zgodovinski oddelek, kjer bodo razstavljene znamenite starine. Te starine bodo na razstavi tako urejene, da bo imel obiskovalec verno sliko takratnega meščanskega življenja. V poštev pridejo stare slike, noše, meščanske uniforme, cehovske listine, pečati, staro orožje, mere, slike znamenitih mož, staro pohištvo itd. Ker je mnogo teh predmetov po večini v zasebnih rokah, poziva in prosi mestno načelstvo mariborsko vse one, ki bi hoteli pripomoči k res dostojnemu uspehu, da jih blagohotno prepustijo v razstavne svrhe. Odbor prevzame za vse popolno jamstvo. Vsak predmet posebej pa bo itak zavarovan. Ustmene in pismene prijave se sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. dopoldne na mestnem gradbenem uradu. I. nadstropje, soba št. 1 in to najpozneje do 18. t. m.

Vpisovanje v I. letnik državne trgovske akademije v Mariboru.

V I. letnik se sprejmejo učenci in učenke, ki so dovršili najmanj 4 razrede gimnazije, realne gimnazije ali realke z nižjim tečajnim izpitom. Učenci in učenke meščanskih šol z zaključnim izpitom se lahko vpišejo v I. letnik, če opravijo preje dopolnilni izpit. Vsi, ki hočejo biti sprejeti, morajo najkasneje do začetka septembra vložiti prošnjo, kateri je priložiti izpričevalo o nižjem tečajnem izpitu oz. o končnem izpitu na meščanski šoli ter krstni list, s katerim se izkaže, da učenec v šol. letu, v katerem se vpiše, dovrši 14—17 let. Učenci gimnazije realne gimnazije ali realke kolkujejo prošnjo s kolkom Din 5, učenci meščanskih šol pa priložе še kolek za Din 20.— za rešitev.

Krojni tečaj za šivilje in krojače

bo priredil referat za pospeševanje obrti banske uprave v Ljubljani pod vodstvom strokovnega učitelja A. Knaflja. Tečaj se prične v pondeljek 13. t. m. ob 5. popoldan. Reflektanti naj se javijo pri Zadrugi krojačev, Slomškov trg 5.

Mesne cene.

Danes sta pripeljala na Vojašniški trg dva mesarja 2 govedi in 2 teleta. Cena 10 do 14 Din za kilogram. 16 kmetov pa je pripeljalo 8 svinj iz Dravske in 27 svinj iz drugih banovin. Cena svinjini od 13 do 25 Din, slanini 12 do 14 Din za kilogram.

Šolska izobrazba za železniške uslužbence.

Generalna direkcija državnih železnic je odredila, da se smejo vzeti v železniško službo samo osebe, ki razpolagajo z zadovoljivo šolsko izobrazbo. V bodoče se ne bo sprejemalo več niti služiteljev brez zadostne šolske kvalifikacije. Tako bodo sprejemali za zavirače in sprevodnike odslej samo osebe, ki imajo vsaj dva razreda srednje šole, za vlakovodje pa osebe s štirimi srednjimi šolami. Osebe z manjšo šolsko izobrazbo pridejo v poštev samo še za kretničarje in manevriste.

Letošnje premovanje plemenskih konjev

se vrši pod običajnimi pogoji dne 30. t. m. v Sv. Lenartu v Slov. Goricah za srez Maribor levi breg; dne 31. t. m. v Ptuju za sodni okraj Ptuj; dne 1. avgusta v Ormožu za sodni okraj Ormož; dne 10. avgusta v Celju za sreze Celje in Šmarje pri Jelšah; dne 11. avgusta v Ljutomeru za toplokrvne konje sreza Ljutomer; dne 12. avgusta v Beltincih za sreza Murska Sobota in Dolnja Lendava; dne 1. septembra v Sv. Jerneju za sreza Krško in Brežice; dne 2. septembra na Igu za sreza Ljubljana okolica in Litija; dne 3. septembra v Kranju za srez Kranj in v Lescah za srez Radovljica. —

Za gg. učitelje, zdravnike, sodnike in občine!

V založbi Učiteljske tiskarne je izšla prva zbirka pravilnikov k zakonu o narodnih šolah, kot II. zvezek celotne zbirke zakonitih predpisov k zakonu o narodnih šolah. — Ta zbirka vsebuje vse zakonite predpise o zdravstvu in higieni glede šole, učencev in učiteljev z obširnim stvarnim kazalom in registrom vseh zakonov, uredb in pravilnikov, ki so izšli v Službenem listu in Službenih novinah in zadevajo zdravstvo, ki jih potrebuje vsaka šolska poliklinika, vsak zdravstveni in higienski dom, krajevni šolski odbor, županstvo upravnih občin, zdravstveni odbor v občini in vsak sodnik, osobito za šoloobvezno deco in maloletnike, pri sodiščih za maloletnike, ker ima v zbirki vse zakonite predpise glede moralno pokvarjene šoloobvezne dece in maloletnikov z obširnim stvarnim kazalom in registrom vseh zakonitih predpisov o sodnem in kazenskem postopanju, ki so izšli v Službenem listu in Službenih novinah. Obširno stvarno kazalo omogoča, da vsako zadevo hitro najdete in prav tako vse določbe, ki so z njo v zvezi. Register vsebuje vse zakonite predpise (zakone, uredbe in pravilnike) o zdravstvu ter sodnem kazenskem postopanju (tudi one, ki jih ni v zbirki), da jih hitro najdete v Službenem listu in Službenih novinah. Cena broš. izvodu 36 Din, vezan. v celo platno 45 Din. — Dobi se v vseh knjigarnah.

Vpisovanje v enoletni trgovski tečaj Slovenskega trgovskega društva v Mariboru

se vrši dnevno od 10. do 11. ure na Zrinjskega trgu 1, I. nastropje.

Najditelj

naj proti dobri nagradi odda v upravi srebrn z zlatom okovan starinski tolar-obesek.

»Merkur«, društvo trg. in priv. nameščencev Jugoslavije, podr. Maribor,

vabi vse člane in članice ter njih svojce na družabni izlet v Falo in Ruše z ogledom elektrarne in tovarne za dušik v nedeljo dne 19. t. m. Odhod z vlakom iz gl. kolodvora ob 13.18, povratek zvečer. Vsi, ki se nameravajo tega družabnega izleta udeležiti, naj blagovolijo to prijaviti poverjeniku pismeno ali osebno najkasneje do 17. t. m. V slučaju slabega vremena se izlet vrši nepreklicno prihodnjo nedeljo. Odbor.

Popadljiv pes

je ugriznil včeraj v Grajski ulici 51letnega sodarskega mojstra Antona Hvaleca nad kolenom leve noge. Možu so v ambulanci reševalne postaje morali nuditi prvo pomoč.

SREČKE

za II. razred 22. kola Državne razredne loterije dobite v UPRAVI „JUTRA" IN „VEČERNIKA" v Mariboru, Aleksandrova 13.

Igralce opozarjamo na pravočasno zamenjavo! Žrebanje se bo začelo že 14 julija

---

Zanatska banka kraljevine Jugoslavije a. d., podružnica v Ljubljani

razglaša, da daje obrtnikom kredite v tekočem računu proti bianco menici z menično izjavo. Eskomptne kredite dovoljuje na 30 mesecev z odplačilom v desetih enakih tromesečnih obrokih. Obrestna mera je 10% na leto. Kreditnim zadrugam, ki posojujejo tudi obrtnikom, se dovoljujejo eskomptni, lombardni in krediti v tekočem računu po 7½% na leto. Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje po čistih 5—6% na leto brez odbitka rentnega davka.

Ant. Rud. Legat-ov enoletni trgovski tečaj v Mariboru.

(Odobren od Ministrstva za trgovino in industrijo v Beogradu). Legatova šola je bila ustanovljena že leta 1913 in obstoji torej več kot 18 let. Zavod je poznan radi prav dobrih učnih uspehov, odličnega učiteljskega zbora, vzorne discipline, reda in nadzorstva kakor tudi strokovnega ravnateljstva. Novi tečaji se začno dne 9. septembra t. l. **Vpisovanja in pojasnila, tudi pismeno, v Slovenski ulici št. 7,** zraven trgovine Wögerer, telefon 21-61 in sicer od 8. do 12. in od 2. do pol 7. Zahtevajte brezplačno učne programe! Zaradi splošne gospodarske krize znatno znižana šolnina. Lastni internat.

Kulturne vesti

Frana Levstika Zbrano delo. Uredil dr. Anton Slodnjak. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, 1931. III. Pripovedni spisi. Strani 454. — S tretjim zvezkom je Jugoslovanska knjigarna pričela monumentalno izdajo zbranega dela našega velikega slovstvenega in narodnega preporoditelja Frana Levstika. Naloga, ki si jo je nadela, ni lahka, kajti Fran Levstik je napisal veliko in treba bo še več temu sličnih zvezkov, zato pa zasluži vse priznanje, posebno še zato, ker bo izdaja zares v vsakem oziru na višku. Krasna je zunanja oprema, lepo vezana, fin papir in tudi tisk Cirilove tiskarne v Mariboru je vzoren. Urednik dr. Anton Slodnjak je zvezku napisal 35 strani uvoda, v katerem nam razkriva delo Levstika-pripovednika in njegov pomen v slovenskem slovstvu in sploh kulturnem življenju druge polovice devetnajstega stoletja. Zvezek sam pa obsega sledeča dela: Potovanje iz Litije do Čateža, Krpan z Vrha (doslej še neobjavljen), Martin Krpan z Vrha, Svinjar, Prižnar pripoveduje (še neobjavljeno), Deseti brat, Načrt za avtobiografijsko povest, Pisma, Brencelj, Pisma o Špeli, Slovenskih novel pisateljem, Tajnosti iz policijskega življenja v Avstriji, Pokljuk, Francoz na kurjih jajcih, Dobrodejno olje, Sveti doktor Bežanec v Tožbanji vasi, Iz minolosti, Spomini o verah in mislih prostega naroda, Lisica in petelin, Zasluženi novec, Kmet in sodnik, Kdor ume, ujema dve, Pravda in krivda, Polunočnici, Slamica, Kamenček in bobek, Dva malopridneža, Hvaležni sin, Kako je Liberenec drvaril, Poboljšani zapravljivec, Pripovedka o Moseji, P. vliha in voznik, Rozka, Kovač skopuh, Sila kola lomi, Kozje oko, Zlato jabolko, Maček in koder, Samolepnik, Lakoma miš, Lisica babica, Lisica prenočevalka, Lisica, zajec in petelin in še številne druge basni, pravljice, črtice itd. Ob koncu so objavljene še nekatere variante, Slovarček, Opombe, Urednikovo poročilo in Kazalo. Med objavljenim gradivom je 21 del, ki sploh še nikdar niso bila objavljena, 46 pa, ki so bila doslej raztresena po starih listih, revijah itd. Prav posebne važnosti je »Krpan z Vrha«, ki se je našel šele sedaj v Levstikovi zapuščini, dočim je doslej znani »Martin Krpan« le okrajšava.

Modra ptica, 8. V osmi številki revije »Modra ptica«, ki je te dni izšla, objavlja Mirko Javornik uvodno novelo »Tat«; Jože Kranjc prispeva »Slike iz Beograda«, razdeljene na: Brzovlak številka 5, Boj za dinar, Grofica Marica v četrtem nadstropju, Nagi junak, Srečanje s svobodo, Pisan dan, Prijazni hotelir in Večne lučke. V teh slikah je izoblikoval več zanimivih vtisov in misli iz naše državne prestolnice. Peter Pajk objavlja v »Zapiskih« sestavke: Charlieja Chaplina novi film (City lights), Spoznavajte dobo..., Risba v knjigi, Osebnost Jezusa Kristusa in Problem neodločnosti. Zanimiv je sestavek Osebnost Jezusa Kristusa, ki vsebuje najnovejše zgodovinske izsledke. V »Poročilih« piše I. G.(rahor) oceno o slovenskem prevodu Marte Ostensove romana »Klic divjih gosi«; prof. Silva Trdinova pa nadaljuje svoj referat o Mariborskem gledališču v sezoni 1930/31. Zvezek zaključuje Mirko Javornik z »Ali veste?«

Domači prijatelj, 7/8. Zadnja dvojna številka družabne revije »Domači prijatelj« prinaša: A. M. Pazuhin: Dobitek; Mučeništvo v starih časih, Bodoča vojna bo nekaj strašnega, Fotografski triki, Človek in žival pa njiju podobnosti, Fizična kultura žen, † Jelica Vuk-Sadarjeva, Ljubljanska opera, Reharjevo Učlovečenje in nadaljevanje romana Frederica Mauresa »Živa blagajna«. V »Našem obzoru« so sestavki: Kaj pa počitnice?, Na Gorenjskem je fletno, Kaj napravim, preden se odpravim na potovanje, Zabava, ki koristi našemu telesu, Po Savci, po Dravci, Med razvalinami Tanisa, V Vezuvovem žrelu, Na morskem dnu, Krotilci živali, Iz kraljestva propadlega sveta, dr. I. Lah: Pohodi po Voliniji, J. Nardin: Streljanje, B. Kristan: Cote d' Opale, J. Kučera: Janko in Vera, L. Capuana: Pravljičar in Za kratek čas.

ZDRAVO OD SOLNCA ZAGORELO KOZO

mladostno svež in zdrav izgled Vam daje

NIVEA-CREME
NIVEA-ULJE

NIVEA CREME: Din 5·- do 22·-
NIVEA OLJE: Din 25·- do 35·-

kajti oboje vsebuje edino svojevrste sestavino eucerit. Oboje zmanjšuje nevarnost solnčne opekline, oboje porjavi Vašo kožo tudi pri oblačnem vremenu. NIVEA-CREMA učinkuje pri vročini hladilno, NIVEA-ULJE Vas ščiti pri neprijetnem vremenu pred mrazenjem in s tem pred prehladom, tako da se lahko tudi ob hladnem vremenu kopate v vodi in na zraku.

Jugosl. P. BEIERSDORF & Co. d. s. o. j., Maribor.

Po šoli

Ob koncu šolskega leta 1930-31.

Za nami so trud in muka prošlega šolskega leta. Radostno se udaja mladina sladkostim zlatih počitnic, nikdo jo ne goni tako rano iz toplega gnezda, nič več je ne vznemirja trpko — hamletsko vprašanje: znati — ne znati, vse je pozabljeno, vse zakriva srečen smehljaj spomina. Skrbne mamice pa jo zalagajo s poslaščicami, kar jih premore dobra hiša očetova, da se kar dan v dan polnijo upala lica. Ali bridko, prebridko je ponavljačem, ki jim pekoča vest ne da miru, ne udobnosti, bolje še skoraj repetentom, ki so po premaganem kujanju ožaloščenih starišev (ali smo še danes stariši?) kar kratkomalo potegnili krepko črto: pa naj bo — repete!

Prekrasen je svet mladosti! Ko tako včasih stojim pred 18-in 19-letniki in mi zmuzne sila spomina nazaj za 20 let: takrat mi je hudo, da moram ostati resen, namesto, da bi se prešerno zasmejal kar na ves glas: lepo je življenje, veselimo se ga!

Da, veselimo se ga resnično iz vsega čistega srca, ki ne pozna hudobije, ne podlosti! Naj prikipe na dan vse tvoje sile in zmožnosti, mladina, preizkusi jih, pretehtaj jih v plemenitem tekmovanju. Vendar pomisli, da vsako slabo dejanje rodi samoposebi in neizprosno zopet le zlo, ki te bo grizlo in izpodjedalo vse življenje. Posebno naj bi se abiturienti že koj v začetku šolskega leta s pravim prevdarkom in vso resnostjo oprijeli študija, čigar uspešni zaključek jim bo ostal za vse življenje svetal spomin, ki ga bodo z presrčnostjo obujali od decenija do decenija za dramilo in ogledalo v neizprosni borbi za ljubi kruhek.

Nam pa — zvestim kroničarjem — bodi dovoljeno, da se z umirjeno razsodnostjo ozremo nazaj in ugotovimo, koliko je bilo uspeha in koliko upov je ostalo — le upov.

Po objavljenih poročilih so bili uspehi dokončanih izpitov prav dobri.

Na učiteljiščih so se letos prvič vršili diplomski izpiti petoletničarjev, ki prikazujejo tele rezultate: 1. na drž. moš. učit.: 3 odl., 14 pd., 14 db., 10 pon. izp. 2. na drž. žen učit.: 4 odl., 56 pd., 4 pon; 3. na zaseb. žen. učit: 5 odl., 19 pd.

Nič ne pomaga: v pridnosti nas pač ženske posekajo kar vsevprek!

Tudi tečajna izpita na drž. klasični gimnaziji sta prav dobro uspela. Pri višjem je bilo 45 dijakov spoznanih zrelim, 5 jih je bilo reprobiranih. Zaključni izpit na trgovski akademiji izkazuje 1 odl., 4 pd., 10 db., 6 zad., 8 reprobiranih. Trgovsko usmerjena mladina bode pač morala pokazati več vneme, da izboljša svoj uspeh. Kajti baš trgovski posel terja že kar od začetka celega človeka.

Tudi na drž. realni gimnaziji je pokazal nižji tečajni izpit prav dober uspeh. Višji tečajni izpit se pa vrši po preustroitvi zavoda šele prihodnje šolsko leto.

V splošnem se more reči, da so celokupni uspehi dokončnih izpitov prav dobri. Vendar bi moralo število odklonjenih pasti na minimum, kar bi zelo dvignilo ugled slovenskega, severno-jugoslovanskega šolstva. V prvi vrsti je tu poklican dom, starši, da izpolnijo do kraja svoje dolžnosti, da s pametno, a konsekventno besedo vplivajo na mladino, ki se v tej dobi kaj rada spozabija. Tako bi si sebi prihranili marsikatero bridkost, mladini pa razočaranje. Med šolami pred njači zasebno žensko učiteljišče, sledi mu drž. moško učiteljišče, ki je letos presenetljivo dobro odrezalo (od 216 učencev je 13 odl., 101 pd., 95 db. in samo 5 ponavljalnih izpitov, padel ni nobeden). Neizprosna strogost, a dobrotljiva skrb in uvidevnost hišnega očeta, direktorja Dr. M. Potočnika, in njenega učiteljskega zbora, je izvojevala popolno zmago. Naše srednje šole pa se zaman borijo z obilico nesposobnega, lenega in nezrelega materijala. Uvesti bi se moral neki smiselni izbor dijaštva, ki bi ne oviral razmaha in napredka zavoda. Tudi ustanovitev posebne ženske srednje šole je postala pereča zadeva. Ženska nrav zahteva vse druge pogoje kakor moška. Koedukacija ima gotove prednosti, ki pa vsekakor ne vzdržuje tehtnih vzrokov za deljeno poučevanje dečkov in deklic.

Meščanske šole lepo napredujejo. Vendar se tudi te mučijo z dokaj nezrelim, neenotnim dijaštvom, ki je še povrhu večinoma obteženo z neugodnimi socialnimi razmerami. Tudi tu prednjačijo dijakinje. Solidna in poglobljena meščansko-šolska vzgoja je najboljša priprava za vsako obrtno in trgovsko udejstvovanje, torej je že po svojem namenu praktično usmerjena. Ker podaja neko smiselno zaključeno znanje, in je izoblikovala tudi ročne zmožnosti in spretnosti učenca, je kaj dobra pripravnica za one poklice, ki terjajo višje kvalificirane ročnosti (tehnične srednje šole in obrtne šole, kmetijske šole).

Deška meščanska šola praznuje letos svojo 40-letnico. Pod sposobnim in neutrudljivim vodstvom svojega ravnatelja D. Humeka se je tudi v novih razmerah izkazala s priznano odličnimi uspehi, ki so plod vzornega sodelovanja vsega učiteljskega zbora.

Mestne osnovne šole prikazujejo ugodno in razveseljivo sliko napredka. Magdalenska deška šola se pa ima boriti z mnogimi neprilikami, ki jo ovirajo v tekmovanju. Beda in zanikernost, ti glavni zajedalki našega delovnega ljudstva, izpodjedata vsako zdravo porast mladine.

Vse ustanove bi morale z vsemi sredstvi stremeti, da se taka mladina pravočasno obvaruje grozot življenja v nižini. Vsak izdatek v ta namen se bogato obrestuje, ker kar presenetljivo zmanjšuje stroške za bolnice, sodišča in kaznilnice. Ali moremo upati, da nas že v doglednem času sreča toliko pameti? Kje ostaja vsa papirnata in solzava karitas, ako se ne prelije ob živih vrelih v življenje? Da nas ponosne meščane ni sram, da gledamo vso golo revščino n. pr. v vojašnici v Stritarjevi ulici! Rešimo duše, da ne poginejo v blatu nesreče.

Mladina je kvas bodočnosti. Kar smo žrtvovali zanjo — smo sebi darovali. Ko pišemo in pretehtamo uspehe naših otrok — ali ne bi bilo morda bolj na mestu, da bi si izprašali prav korenito lastno vest: ali smo bili vsikdar in povsod ta ki, da nas je mladina lahko smatrala za svoj vzor? Ali nismo, po opičje zatelebani in zaverovani v ljubko lice svoje mladeži, z zastrtimi očmi ovirali njen krepak napredek? Pomislimo vse to in sodimo pravično. Često podiramo s trudom zgrajeno stavbo prosvete z enim samim, brezmejno neumnim omalovaževanjem šole in učiteljstva, o katerih bi smeli govoriti le z izrazom spoštovanja in hvaležnosti; kajti vsaka beseda, ki o govori tvojemu otroku dobri učitelj, je del njegovega bistva, njegovega srca. In v spoštovanju in upoštevanju šolstva se kaže resnična kultura naroda. In tukaj, menim, nam je treba še veliko, prav veliko dodjati.

Pa bodi že kakorkoli! Vsakemu izmed nas pa, ki imamo otroke in jih ljubimo, govorim gotovo iz duše, ko rečem: presrčna Vam hvala, učitelji in učiteljice, za vso skrb in za ves trud, Tebi, mladina, pa prav brezskrbne in vse solnčne počitnice!

A. K.

Ameriški zdravniki za usmrtitev neozdravljivo bolnih

Zdravniške organizacije in medicinske fakultete države Illinois v Severni Ameriki so stavile vladi zakonski predlog, po katerem bi se naj vse, ki so neozdravljivo bolni, smelo brez bolečine spraviti s sveta. Znanstveno se imenuje to »evtanazija« (blagodejno usmrtenje). Evtanazija bi se po tem predlogu vršila samo po soglasju sorodnikov in državnega zdravstvenega urada, in sicer s pomočjo sredstva, ki mirno uspava. Predlog zdravnikov dokazuje, da so slučaji, v katerih pomeni podaljševanje življenja za pacijenta nezaslišano trpljenje in za člane njegove rodbine strašno duševno in gospodarsko obremenitev. Zlasti velja to za neozdravljive in nevarne blazne. Evtanazija naj bi ne bila pravilo, pač pa bi naj bila v posameznih slučajih zdravnikom dovoljena. Vlada države Illinois bo sedaj izvedla o tem predlogu ljudsko glasovanje. V poučenih krogih so mnenja da bo sprejet.

O posledicah transfuzije krvi

V zadnjih časih se je mnogo pisalo, a še več govorilo o transfuziji krvi in njenih posledicah. Mnogi so trdili, da oni, ki dobi kri od drugega, lahko dobi tem potom tudi njegove duševne lastnosti. Drugi še večji nasprotniki transfuzije so govorili, da se lahko prenese še marsikaj drugega, zlasti bolezni. Zadnji čas se je javil nekdo z novo idejo takozvane transfuzivne ljubezni. Če da na primer moški svojo kri ženi, ali obratno, kmalu po operaciji čutita drug do drugega posebno ljubezen, to pa vsled tega, ker teče v njih obeh ista kri. Vsled tega so se razvile v znanstvenih krogih velike debate, ki so kaj kmalu dokazale, da je tu igrala veliko vlogo fantazija poedincev in da vse te nevarnosti in možnosti sploh ne pridejo v poštev.

Edino, kar bi se potom krvi lahko preneslo, so bolezni. Baš radi njih pa vsakogar, ki misli dati svojo kri, temeljito preiščejo in šele tedaj uporabljajo za transfuzijo njegovo kri.

Hiralnica za obubožane milijonarje.

V San Francisku so zgradili veliko palačo, v kateri bodo imeli prehrano in stanovanje bivši milijonarji, ki so pozneje obubožali. Doslej je že prijavljenih nad 300 bivših milijonarjev, po večini starejših ljudi, ki ne morejo več pričeti z novim življenjem. Palačo je zgradil multimilijonar Brixton, ki je potrošil za zgraditev zavoda in preskrbo hiralcev že nad pet milijonov dolarjev.

Poročite se, ali pa plačajte!

Tako so dejali sodniki trdovratnim samcem, ki so se morali zagovarjati v Brescii, ker so odklanjali plačevanje samskega davka. Na razpravi je bilo nič manj kot 48 samcev, ki so navajali najrazličnejše tehtne vzroke za svojo samstvo. Večina se jih je izgovarjala na slabe izkušnje z ženskami, katere so hoteli pred leti poročiti, pri tem pa doživeli, da so ih [illegible] že prej, ko so se poročili. Vsak je bil obso[illegible] na [illegible] ljubezen.

Brez motorja skozi vsemir

Otto Lilienthal je pred dvajsetimi leti začel uresničevati novo idejo: letenje brez motorja. Njegova največja želja je bila, da bi se mnogo mladih ljudi pečalo z njegovim aparatom in letelo. Toda Lilienthal ni doživel današnjega ogromnega razmaha brezmotornega letenja in jadranja v Nemčiji, Franciji, Angliji in Ameriki.

Rossitten, Wasserkuppe so imena krajev, kjer se skozi celo leto mnogo mladih ljudi posveča brezmotornemu letanju. Njih geslo je: po zdravju telesa in duši mladine se lahko meri bodočnost naroda. Mladina . . . našimi mejami živi v dobi letalstva, letalski sport si je izbrala za svoj najljubši sport — v jadranju na brezmotornih letalih si hoče osvojiti celi svet. Program šol za zračno jadranje ima v prvi vrsti namen, upoznati kolikor mogoče mnogo mladih fantov in deklic z osnovnimi pojmi letalstva, najboljše med njimi pa pritegniti k sebi k nadaljnjemu raziskovanju tehničnih in letalskih možnosti ter k dosegi novih uspehov. Seveda so danes cene za šolanje v brezmotornem letenju in jadranju že toliko zmerne, da si jih more že vsak povprečno situiran mladenič privoščiti.

Letanje je umetnost, ki se je lahko vsak nauči. Nemčija, Amerika, Francija ima može kot n. pr. Lilienthal, Zeppelin, Richthofen, Koehl, Junkers, Kronfeld in Groenhoff (znana iz dnevnega časopisja po svojih uspelih brezmotornih poletih), Elly Beinhorn, v Ameriki Wright, Lindbergh, v Franciji vrsta junakov, ki so dvignili današnje letalstvo na isto višino kot v Nemčiji, celo prekašajo jih, Nungesser in Coli sta padla za letalstvo, žrtev zračne ladje Dixmude, možje, ki so v svoji domovini z dušo in telesom živeli in umrli za letalstvo. Tudi mi Slovenci imamo moža, ki je žrtvoval letalstvu svoje življenje, ki si je sam v predvojnem času konstruiral letalo, z njim napravil mnogo poletov, ter končno ponesrečil. Šteje med pionirje svetovne avijatike: Rusjan! Mladina, naša mladina naj ima ta slavna imena v očeh z nekako pobožnostjo, naj jih ima za svoj vzor, naj skuša sama organizirati četo ter začeti z delom za modro-belo-rdeča krila!

Kako pa se uče kandidati brezmotornega letenja?

Metodika v inozemstvu je prilično povsod enaka. Najprej se uči učenec **leteti** in potem šele **jadrati v zraku.** Jadranje v zraku (nem. Segelflug, franc. le vol sans moteur, angl. gliding and soaring) je brezmotorno u m e t n o letenje. Tudi učenec z motornim letalom se uči najprej leteti in šele potem umetno letenje (figure). Temu letenju služi v brezmotornem letu takozvano »drsalno« letalo. To je danes že tako standariziran tip letala, da igra vlogo že kot sportno orodje, kot na primer bob. Na tem drsaču dela učenec na ravnem terenu svoje prve skoke 5, 10 in 20 m daleč, 10, 30 in 60 m visoke, toliko časa, dokler obvlada krmariti svoje letalo, vsako nezaželjeno lego letala izravnati in vsako lego, ovinek ali kaj sličnega znati uresničiti. Ko je dosežena dovoljna varnost v teh skokih, tedaj se preide k večjim skokom in malim poletom v malo padajočem terenu. Tik ob zemlji drsi učenec 50 in 100 m daleč in položi tako prvo izkušnjo — A izpit —, ki zahteva polet, trajajoč 30 sekund v določeni smeri. Znak z galebom diči mladega letalca. To traja približno tri do štiri tedne, seveda z ozirom na sposobnosti učenca. S tem pa šola ne konča, ampak nadaljuje svoje polete na strmejših pobočjih, kjer se mladi letalec uči izpreminjati med poletom svojo smer. Nato starta k B izpitu: polet, trajajoč najmanj 1 minuto, mora vsebovati ovinek na levo in na desno in pristanek na predpisanem mestu. Po petih takih poletih so pogoji za B izpit izpolnjeni. Učenec dobi znak z dvema galeboma in se šteje kot napredujoč. S tem je zaključen enomesečni tečaj.

Učenec, ki se hoče še dalje izučiti, stopi v tečaj, kjer se počasi, neopaženo preide iz brezmotornega letenja k jadranju. Letalec se pusti dvigniti od pihajočega vetra ter termičnih vetrov ter preide v jadranje. Z letom, ki mora trajati najmanj 5 minut nad s t a r t n o v i š i n o, dokaže učenec svoje letalske sposobnosti in doseže zadnji — C izpit — znak s tremi galebi. Sedaj napravi še celo število poletov, tako, da s petimi poleti jadranja doseže 30 minut preko startne višine, toda nobeden polet ne sme trajati izpod 2 minuti. Učenec dobi uradno potrdilo C izpita, takozvano uradno spričevalo o jadranju v zraku.

Toda častihlepnost in lepota sporta vodi mladeniča vedno višje. Šole mu nudijo znanstveno izobrazbo, študij vremenskih prilik ter študij novih možnosti modernega jadranja. V vseh zgoraj omenjenih tečajih seveda dobi učenec tudi teoretičen vpogled v svoj sport. Kot najvišje odlikovanje šol za jadralni let je C znak s srebrnim vencem: od starta se mora dvigniti kandidat v višinski let od 1000 m na progi 50 km in trajajoč 5 ur.

Kakšna presenečenja pričakujemo še od jadralnega leta?

Nobenih za znanstvenike, velika pa za one, ki dvomijo. Nikdar seveda ne bo brezmotornega zračnega prometa kot na primer jadrnice na morju prenašajo tovor, pač pa živo sportno gibanje. Danes je možno preko dneva s solncem podvzeti z veliko sigurnostjo jadralne polete, nezavisne od smeri in moči vetra, trajajoče več ur. Termični vetrovi, ki so jih nekoč imenovali »solnčne burje«, ter so bili zelo neprijetno občutljivi, postajajo za zračne jadrnice vedno pomembnejši. Če pomislimo, da lahko leti boljše letalo iz drsnega poleta iz 1000 m višine še približno p o l u r e, tedaj si lahko predstavljamo akcijski radij jadrnice v zraku.

Danes se pusti brezmotorno letalo vleči od motornega letala, avtomobila ali motornega čolna ter se potem po svojem lastnem občutku od »vlačilca« odveže. Dnevno časopisje pa nam zadnje čase poroča presenetljive uspehe posameznih nemških letalcev.

Še nekoliko besed o razmerju motornega letala do brezmotornega! Jadranje v zraku naj bo izpopolnitev motornega šolanja, naj bo ljudski sport za razširjenje in poglobitev ideje letalstva, zrak je prostor za oba!

Končno naj male številke povedo **razmah brezmotornega letalstva v inozemstvu.**

Prvenstvo nosi Nemčija. V Rossitten kaže sledeča statistika zanimiv napredek: V letu 1925 je na šoli za brezmotorno letanje bilo 49 učencev, ki so napravili 267 startov ter nobenega izpita. L. 1926 ima že 102 učenca, 3694 startov, 46 A izpitov, 11 B izpitov in 4 C izpite, l. 1930., t. j. lani pa 261 učencev z 6623 starti, 128 A izpitov, 107 B izpitov, 42 C izpitov. V Angliji so začeli s šolanjem v brezmotornem letu koncem leta 1929. V marcu naslednjega leta je nastalo že 100 klubov, nekaj jih je zopet razpadlo radi pomanjkanja dobrih terenov, danes je 98 društev, od katerih je 46 priključenih British Gliding Association. Prvi A izpit je bil marca lanskega leta. Danes ima 155 C izpitov, 33 B, in 15 C izpitov. To so sadovi enega leta! Današnje število brezmotornih letal v Angliji znaša 75 drsnih letal, 10 letal za vežbe in 5 letal za jadranje. Pet tovarn izdeluje brezmotorna letala v približno 20 tipih. Istotako v Franciji. Leto 1930 je leto uvedbe brezmotornega letenja. Danes šteje Francija približno 150 brezmotornih letal z 43 A izpiti in tremi B izpiti. Tudi v Avstriji, na Češkoslovaškem, Ogrskem letajo brezmotorno, mladina se organizira v čete, večina akademiki, sami si gradijo brezmotorna letala lastne konstrukcije, imajo razumevanja in podpore ne samo od vlade, ampak idejo letalstva pojmujejo in z ljubeznijo tudi podpirajo širši sloji, kmet in delavec.

Naj bi tudi naša mlada krila stopila v take čete, oni pa, ki so začeli s civilnim letalstvom pri nas, naj nam ostanejo neizbrisno v spominu. Rusjan, ter vsi junaki, ki so padli v boju za letalstvo, ing. Bloudek s svojo znamenito konstrukcijo, o kateri še Angleži pišejo (»Flight«), dr. Rape, ki je začel pri nas z brezmotornim letanjem in konstruiral v Ljubljani prvo drsalno letalo, dr. Šestan, ki je padel kot žrtev ljubezni do letalstva, Moravec v Mariboru, Aeroklubi in vsi mladi, ki z ljubeznijo gledajo procvit lepe naše domovine v letalstvu.

Boris C.

Sport

Beseda o naši sportni politiki

ISSK Maribor je v sobotni in nedeljski tekmi s prekrasno igro izvojeval dva zavidanja vredna rezultata. Sedaj, ko se je zanimanje za naše vrle nogometaše že poleglo, je morda čas, da nekoliko razmislimo o naši sportni politiki sploh, zlasti pa še o dejstvu, da nas naši sportni klubi nekako brez linije zdaj presenečajo, zdaj zopet razočarajo. Naj nas ne slepi trenutni uspeh, za katerega se imamo zahvaliti samo izredni požrtvovalnosti in ambiciji naših vrlih fantov; ta uspeh je le trenuten in se lahko zgodi, da ga zasenči že naslednji neuspeh, ko ne bodo dani vsi oni ugodni moralni pogoji, ki so bili pri zadnjih tekmah. Nepobitno dejstvo je, da se naš klub vzlic vsemu trudu ne bo in ne bo mogel povzpeti preko diletantizma, ako ga ne bo gmotno in moralno podprla vsa naša javnost, ki se doslej samo emfatično navdušuje ali pa še zgovorneje, zabavlja. Naši igralci, ki nimajo niti trenerja niti prilike, da se poskusijo z enako vrednimi klubi, ne morejo uspešno napredovati. Njihove zmage, izvirajoče večjidel iz moralne sile, so plod sistematičnega dela in marljivega treninga naših nogometašev in niso njih uspehi samo slučajni, temveč doseženi na podlagi tehničnega znanja. Klub se seveda trudi, da nudi svojim igralcem čimveč prilike, da se v igri s prvovrstnimi moštvi tehnično izpopolnijo, toda njegova finančna sredstva so skromna in zanimanje našega občinstva za naše moštvo je, kar se je pokazalo ob zadnjih tekmah, aprilsko spremenljivo.

Podoba je, da med našim občinstvom še ni pravega smisla za sport. In vendar se tudi med našimi ljudmi govori vse povprek o koristih sporta, živahno se tolmačijo izidi kakih daljnih, eksotičnih tekem. Le za domače moštvo se naše občinstvo še ni dovolj ogrelo in se zgodi, da ga je ob nastopu domačega moštva na sportnem igrišču le nekaj vrst in mora klub sam globoko seči v žep, da krije vsaj stroške prireditve.

Kje naj iščemo vzroka slabi udeležbi? Nemara v stopnjujoči se pasji vročini, ki je marsikomu zmedla pojme o nalogah sporta, da več ne loči, kaj je cirkus in kaj je sport? Kaj pak, pri sportnih prireditvah, kjer se utrjujeta volja in telo naših mladcev in se vzgaja naša mladina v onem duhu, ki je za harmonično rast še najmanj 2.000 let veljavna, pač ni iskati one interesantnosti, ki jih nudijo raznim nevrastenikom in sličnim razne predstave profesijonalcev, ki so se vršile zadnje tedne v našem mestu. Mi jim žal ne moremo postreči s prekrasnimi atrakcijami, da se tišči nasprotnik nekaj minut z vso silo za vrat in se mu izsiljujejo ob vročičnem drgetu gledalcev najbolj animalni glasovi neugotovljenega izvora. Tudi ni med našimi mladci takih odličnjakov volovske teže, ki bi bili lačnim očem sočna paša, niti ni med njimi interesantnih črnokožcev, še manj pa, in tu vsaj nežnemu spolu vsaj za sedaj ne moremo nikakor ustreči, črnopoltih kavalirjev.

Vsega tega mi ne moremo in ne maramo nuditi naši publiki. Toda upamo, da je vsem tem žalostnim pojavom v naši sportni javnosti kriva vendarle neznosna vročina in da se bo občinstvo samo vrnilo k onim sportnim vzorom, ki skrbijo za skladni telesni in duševni užitek, za harmonično rast naše mladine ki je zadeva nas vseh, ker je v njih naša bodočnost.

S številnim obiskom naših prireditev bodo gmotno in moralno podprli naš klub, da se bo z lahkoto boril za banovinsko prvenstvo in si v bodoče morda stekel še pomembnejših zmag. To smo napisali v dobri veri in ne brez namena in upanja na zadnji tekmi.

Pristaš nogometnega sporta.

Sport v nedeljo.

Ob 10. na igrišču SK Rapida: prijateljska nogometna tekma SK Železničar ml.: SK Rapid ml.

Ob 16.30 na igrišču ISSK Maribora: prijateljska nogometna tekma ISSK Maribor rezerva: SK Železničar rezerva.

Ob 18. na igrišču ISSK Maribor: prva finalna tekma za prvenstvo Dravske banovine SK Svoboda (Ljubljana): ISSK Maribor.

ISSK Maribor:SK Svoboda (Ljubljana).

Jutri se vrši na igrišču ISSK Maribora prva finalna tekma za prvenstvo Dravske banovine in sicer se srečata ljubljanski prvak SK Svoboda in okrožni prvak ISSK Maribor. Domače moštvo, ki nastopi jutri v isti sestavi kakor prošlo nedeljo, je favorit, vendar pa ne smi podcenjevati nasprotnika. Svoboda bo nastopila v najmočnejši postavi in ima v moštvu nekaj odličnih igralcev, ki se odlikujejo zlasti z izredno požrtvovalnostjo. To važno tekmo bo sodil g. Ochs iz Celja. Delegiranje omenjenega gospoda za vodstvo jutrišnje tekme je začudilo vse one, ki so ga videli na poslu pri tekmi ISSK Maribor:SK Ilirija leta 1930. Ne vemo, kakšni motivi so vodili pri tem odbor za delegiranje sodnikov pri LNP, ko nam je poslal v Maribor g. Ochsa, toda mnenja smo, da ne bi smel poslati sodnika, četudi najboljšega, čigar nepravične in nerazumljive odločitve izzivajo odpor. Kajti postopanja g. Ochsa leta 1930 na igrišču še danes ne smemo in ne moremo pozabiti. Za jutrišnjo tekmo pa povemo le to, da je **uradni jezik slovenski!!**

Davis cup.

Včeraj je padla odločitev v evropski coni tekmovanja za Davisov pokal, in sicer v double igri. Angleška dvojica Hughes-Perry je porazila Čehoslovaka Menzel-Maušuleka s 6:4, 4:6, 6:4, 6:2. S tem je finale v evropski coni odločen. Anglija vodi s 3:0 in bo nastopila v medconskem finalu proti Ameriki.

Članom ping-pong sekcije!

ISSK Maribor je postavil te dni 2 mizi v kopališču na otoku za gojitev tega sporta. Mize so na razpolago vsem kopalcem, neglede na to, ali so člani kluba ali ne. Članarina znaša za sezono: Za dijake Din 20.—, za ostale Din 30.— Loparje in žogce naj prinese vsak sam.

Načelnik.

Srednjeevropski pokal.

Jutri se srečajo v tekmovanju za srednjeevropski pokal v Turinu Sparta (Praga) in Juventus; v Rimu pa Slavia (Praga) in F. C. Roma.

Medklubski odbor : sodniška sekcija.

Drevi ob 18. se vrši na igrišču ISSK Maribora zelo interesantna nogometna tekma. Člani tukajšnjega MOLNP absolvirajo s člani sodniške sekcije prijateljsko tekmo. V obeh moštvih nastopijo znani mariborski sportni delavci in obeta tekma postati lep sportni užitek! Kot sodnik bo fungiral g. Šepec.

Sokolstvo

K sokolskemu dnevu v Poljčanah

Poročali smo že, da bo v nedeljo 12. julija v Poljčanah velik sokolski praznik — prva večja manifestacija sokolske in državne misli v tem kraju. Ker odhaja redni vlak Poljčane - Konjice - Zreče, ki pripelje številne udeležence iz Dravinjskega okrožja prezgodaj, je direkcija državnih železnic ob priliki tega našega prvega telovadnega nastopa dovolila poseben vlak, ki bo odhajal iz Poljčan ob 22. uri. Prijatelji Sokolstva, bratje in sestre od blizu in daleč posetite to našo prvo prireditev v čim večjem številu. Zletni odbor je poskrbel, da bo za vse kar najboljše pripravljeno. Zato: Kdor le količkaj more, kdor ima nogé in peté, naj ta dan v Poljčane gre! Do svidenja... Zdravo!

Iskan vzrok.

»Pojdite z menoj v kavarno Astorijo gospod Nemanič!«

»Ne utegnem in ne morem. Tam sedi ob tem času gospod Stiskač, s katerim si nisva baš dobra.«

»Ampak, saj ga lahko prezrete!«

»Ne bo nič zaleglo. On me bo kljub temu pobaral, kdaj mislim plačati stare dolgove.«

Iz kaznilnice.

— Vrban, letos vas že tretjič puščam iz zaporov. Upam, da vas četrtič ne bom tu videl.

= Za Boga, gospod ravnatelj, pa menda vendar ne greste v penzijo?!

M. Zevaccoi

V senci jezuita

Zgodovinski roman. 154

»Štiri so, sir. A najvažnejša je tista, ki daje stražnike parku!«

»Oglejmo si jih vse!«

Pod Šatenjrejevim vodstvom si je ogledal kralj vse stražnice in dal povsod enaka povelja, tako da se je razširila po gradu vest, da preti Fontenbloju sovražen napad — čeprav si nihče ni mogel razjasniti, kdo naj bi bil sovražnik.

S tem pa, da si je ogledal stražnice, kralj še ni bil zadovoljen. Ustavil se je pred slehernim stražnikom, bodril ga in mu obljubil cele kupe zlata, ako bo stražil dobro. Ako pa bodo zanemarjali svojo službo, jim je grozil z razčveterenjem in vislicami; naposled se je vrnil v svoje stanovanje, ko se je že delal dan, jedva pomirjen po vseh teh mnogoternih opreznostih.

In vse to zato, ker mu je šepnil La Šatenjre na uho imeni:

»Manfred, Lantné!«

XXVII.

Kmalu se vrnemo k prijateljema, katerih navzočnost v Fontenbloju je povzročila vso to paniko. Preden pa nadaljujemo njiju usodo, je potrebno, da seznanimo bralca z raznimi dgodki, ki so se bili zgodili v Parizu.

Zato povedemo svoje čitatelje v brlog Margentine.

Bilo je drugi dan po dnevu, ko je našel Kokarder Manfreda in je Manfred naglo ostavil Margentino, da poizkusi rešiti Lantnéja.

Po Manfredovem odhodu je popadla Margentino ena tistih ostrih kriz, ki so jo gnale na ulico, da je tekla razmršena po vseh koncih mesta in klicala svojo izgubljeno hčer.

Vrnila se je bila v svoje žalostno bivališče okrog polnoči polumrtva od utrujenosti in spala do belega dne.

V trenutku, ko se vrnemo k njej, je ždela v kotu, s pogledom negotovo uprtim v vrata, izkušaje zbrati razkropljene drobtinice svoje pameti in svojega spomina.

»Ciganka«, je mrmrala sama pri sebi, »ciganka mi je rekla, da mi Manfred pomore najti mojo hčerko! Toda Manfred je odšel... In spet sem brez otroka... Uboga Margentina, ves svet se je zaklel zoper tebe!...

Ko je mrmrala zamolkle kletvice tja v en dan, je zdajci videla, da so se odprla vrata.

Vstopila je ženska v bogati obleki.

Margentina je imela, kakor norci redkokdaj, prav dober spomin za obraze, in jo je spoznala takoj.

»Lepa gospa!« je zamrmrala.

»Lepa gospa,« je bilo pri njej ime vojvodinje Etanpske.

Vojvodinja je bila sama.

Vstopila je smehljaje, rekoč:

»No, draga Margentina, ali se veseliš, da me zopet vidiš?«

In ko je Margentina molčala:

»Ali me ne poznaš?«

»Spoznam vas!« je dejala blaznica, ne da bi se genila iz svoje topoumne poze.

»Spoznaš me,« je rekla vojvodinja in prikrila nejevoljno gesto; »torej veš tudi, da te imam rada in da sem se vedno zanimala za tvojo srečo?«

»Mene nima nihče rad,« je odvrnila Margentina z mrklim glasom, »in tudi jaz se ne brigam za to. Najljubše mi je, da me puste ljudje premišljevati v moji luknji, kar in koliko mi drago. Srečna sem samo takrat, kadar lahko premišljam.«

»O čem pa premišljaš?«

»O marsičem.«

»Ali hočeš, da ti povem, o čem premišljaš, uboga ženska, kadar sanjariš sama v svojem kotičku zapuščena od vsega sveta, razen od mene?... Ti premišljaš o svoji mladosti... o časih, ko si bila še lepša nego dandanašnji... zakaj vedi, da si lepa še vedno... Na mesto misliš, kjer si ljubila, na moža, ki si mu darovala svoje srce večne čase. Mestu se pravi Bloa, a možu je ime Franc...«

Margentina je zmajala z glavo.

»Vi govorite dobro,« je dejala. »Prav to poveste vedno, česar bi jaz sama ne znala povedati...«

»Pa tudi na izgubljenega angeljčka misliš,« je nadaljevala vojvodinja, »na kerubinčka s plavolaso glavico, ki se še sedaj smeješ in plakaš nad njegovo ljubkostjo, kadar se spomniš nanjo...«

»Semkaj mi je polagala svoje ročice,« je rekla Margentina vzhičena in pokazala svoj vrat. »Oh, Jezus, če se spomnim nanjo! Saj živim zgolj od tega spomina! In kako se je smejala, kadar me je objemala... Še zdaj vidim jamici v njenih licih, kadar se je smejala tako srčkano, in njene zobke... kakor biserčki!...«

Vojvodina ni motila Margentine v toku njenih besedi.

Spravila jo je bila v nameravano razpoloženje.

Drug za drugim so se budili spomini blazne reve.

Govorila je z monotonim glasom, ki ga je prekinil le tuintam izbruh neizrekljivo žalostnega grohota.

In kakor vedno, se je končal tudi ta njen razgovor s krčevitim jokom.

»Nič več je ne bom videla... končano je!... Obljubili ste mi bili, obljubila je bila tudi ciganka, toda jaz vem dobro, da je končano in da ne vidim svoje Žilete nikoli več...«

Vojvodinja je že čakala tega izbruha.

»Jaz pa te zagotavljam,« je vzkliknila, »da lahko vidiš svojo hčer, kadarkoli hočeš!«

Margentina je nezaupno pogledala lepo damo.

»Samo zato pravite to,« je dejala, »da mi povzročate še hujšo muko...«

»Čemu bi ti delala muko, nesrečnica? Kaj bi mi koristilo. Ne, ne... predobro veš ti sama, da se zanimam zate... Zasmilila se mi je tvoja materinska žalost... Iskala sem tvojo hčer, in našla sem jo...«

Margentina je planila kvišku.

»Oh, samo če bi bilo res!« je vzkliknila in sklenila roke.

»Tako je. Pravim ti, da sem našla tvojo hčer. In prišla sem k tebi, da ti povem, kje jo najdeš...«

»Oh, gospa... Poslušajte,« je rekla Margentina s potrtim glasom, »nesrečna ženska sem; nekateri pravijo celo, da sem blazna... Nimam vam dati ničesar razen svojega življenja; življenje vam dam z veseljem. Ako je treba, da umrem za vas, umrem rada; ako si je treba iztrgati srce, da vam prihranim kako žalost, si ga iztrgam...«

Vojvodinje Etanpske ni prešinila niti iskrica sočutja.

Njeno srce je ostalo suho in trdo.

»Govorite!« je vzkliknila Margentina. »Kje je Žileta?«

»Precej daleč odtod...«

Blaznica je prijela goreče vojvodinjo za roke.

»Če je prav na koncu sveta in bi morala romati k njej z golimi nogami... kaj me briga, šla bom...«

»Tvoja hči je v Fontenbloju,« je rekla vojvodinja.

»V Fontenbloju?« je vprašala blaznica.

»Da to je mesto precej daleč od Pariza, kakor sem ti dejala...«

Margentinino srce je utripalo, kakor da bi hotelo počiti.

Ponavljala je:

»Fontenblo...«

Kakor da si hoče vrezati to ime v globino duše.

»Kako se pride tja?« je vprašala vročično.

»Povem ti vse, kar moraš vedeti, bodi brez skrbi. Poučim te tako, da se ne moreš zmotiti.«

Blaznica je begala po brlogu sem ter tja kakor levinja po svoji kletki.

»Fontenblo!« je mrmrala... »Takoj se odpravim... Z Bogom!«

(Nadaljevanje sledi.)

Velecenjene gospodinje, ali že veste,

da dobite najboljše kvalitetno mleko v stojnici oskrbništva Hausampacher pred mestnim magistratom, liter po Din 3.—. Vse naše dojne krave so pod stalnim zdravniškim nadzorstvom! Po moži mleko zelo ohlajeno! Pri kuhanju se ne kisa! 13..

Kunci čiste pasme,
visoko frequentični masažni aparat, krožniki, jedilno orodje na prodaj. Koroška ul. 41 I. 2028

Vinotoč Kos,
Meljski hrib bom prodajal isto vino od sedaj naprej po 8 Din liter. 2026

Stanovanje oddaste
brez stroškov pri stanovanjski posredovalnici »Marstan«, Koroška cesta 10. Dnevno velika izbira solidnih najemnikov. 2016

Lepo, zračno sobo
oddam s 15. julijem »Ob železnici« 6 II, desno. 2021

Ovčjo volno
za madrace, kg 18 Din, otomane 500 Din, kuhinjske kredence 500 Din in različno pohištvo ceneno na prodaj. Vojašniški trg 2. 2020

Le na Vojašniškem trgu 1
dobite pohištvo, otomane, modrace, postelje vloge od 120 Din, rolete in tapetniška popravila najceneje. Blagovolite se prepričati. Tvrdka B. Jagodič. 2019

Orehova jedrca
zdrava, približno 30 kg, zelo poceni na prodaj v tovarni bučnega olja Hochmüller, Maribor, Taborska ul. 7. 2022

Mornarske majice
od Din 9 naprej. Eksportna hiša »Luna«, Maribor, Aleksandrova cesta. 1722

Sedaj kupite

Creppe de chin
Creppe satin
Creppe georgette
Creppe mongole
Creppe faille
Creppe Jeanette
Creppe Suede
Georgette imprime
Marchisette
Foular, bemberg itd.

v najlepših modernih barvah in desenih najceneje pri

L. ORNIKU, MARIBOR

Koroška cesta 9. Plačilne olajšave!

Zastopniki,
ki se bavijo z zavarovanjem, ali pa oni, ki so preje prodajali srečke, naj se takoj javijo. Nudi se jim lahek in dober zaslužek. Ponudbe na poštni predal 4, Maribor. 1921

Priporoča se!
Na najprometnejšem mestu v Mariboru se nahajajoča pisarna z velikimi prostori, prevzema vsakovrstne transakcije: organizacijo, razpošiljanje, podružnico itd. Cenjene ponudbe na poštni predal 4. Maribor. 1922

Vinotoč Jerič v Počehovi odprt.
Dohod je zelo prijeten tudi skozi grajski gozd 1926

Sobo in črkoslikanje,
vedno najnovejši vzorci na razpolago izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astorja«. X

Pozor!
Homocord zvočne plošče po Din 32.— dobite pri Radio Starkel, Maribor, Trg svobode 6. 02

Pleskarska in slikarska dela,
črkoslikanje izdeluje prvovrstno in ceneno A. Renner, Krčevina 200. Zadostuje dopisnica in pridem na dom. 1999

Vinotoč Rupena, Košaki
toči od danes naprej vina po 8 Din. 1996

Pozor!
Pristno klopjansko vino liter po Din 8.— dobite v gostilni Stari Lovec, Meljska c. 58 od danes naprej. Se priporoča gostilničar Hamer. 1989

Kopalne obleke
od Din 45.— naprej. Eksportna hiša »Luna«. Maribor, Aleksandrova cesta.

Vinotoč Vaupotič v Košakih
prekinjen in s 3. septembrom zopet otvorjen. 1969

Kovčke za potovanje,
ročne torbice, aktovke, listnice, denarnice, nogometne žoge, nahrbtnike, športne pasove itd. nudi v največji izbiri in najnižji ceni. Ivan Kravos, Aleksandrova 13. Maribor. 1856

Osebni avto
štirisedežni znamke Opel 20/4 Ps v zelo dobrem stanju na prodaj. Radio Starkel Maribor, Trg svobode 6.

Strojno pletenje
posteljnih žičnih vložkov in izdelovanje divanov, otoman in madrac. Tapetnik Novak, Slovenska 24. 2003

Zanesljiv šofer,
ne čez 30 let, brezpogojno zanesljiv vozač, vešč popravil, po možnosti izučen strojni ključavničar, dobi mesto. Prosilci, po možnosti odsluženi vojaki, ki obvladajo srbohrvatski in nemški jezik, naj oddajo ponudbe v upravi pod šifro »Industrija«. 2005

Vinotoč Makovec,
Vinski dol 175, otvorjen. Izvrstno vino, dober jabolčnik. Se priporočam za obilen obisk. 2007

Eno ali dvosobno parketirano stanovanje
z vsemi pritiklinami in električno razsvetljavo, v lepi solnčni legi, 8 minut od pošte takoj oddam. Dr. Rosinova ul. 16, pritličje. 2008

Učenca
sprejme trgovina Drago Rosina, Vetrinjska ul. 26. 2011

Stavbišče blizu parka
ob cesti proti Trem ribnikom, krasna lega, na prodaj. Vprašati baron Twickel, Maribor, Krčevina, Tomšičeva cesta 1. 2014

Zastopnike -ce
za celo Mariborsko oblast za dobro vpeljano zavarov. »Samopomoč«, ki nudi najugodnejše pogoje, sprejmem. Za odgovor znamka za Din 2.—. Pismene ponudbe pod »Ugodno« na upravo »Večernika«. 2012

Vinotoč Anton Brauchardt,
Meljski hrib, prej Klebinder, otvorjen.

Interesente brez razlike starosti
v tu in inozemstvu sprejema »Vzajemna pomoč«, Maribor, Koroška cesta 41 I. 2013

Kopalne čevlje
od Din 20.— naprej. Eksportna hiša »Luna«. Maribor, Aleksandrova cesta.

HOTEL HALBWIDL MARIBOR

Lep, prahu prost vrt. Shajališče vseh krogov. Ob nedeljah jutranji in večerni koncert. Igra godba Wergles. Vsak večer radio-predavanja. Sveže in zelo mrzlo pivo v sodčkih. Pristna vina. Meščanska kuhinja. — Za obilen obisk se priporoča restavrater Andr. HALBWIDL.
2027

Senčniki za vrtove od Din 480.— do Din 700.— v različnih barvah.

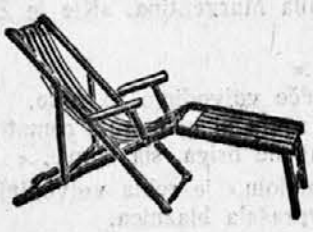

Ležalni stoli od Din 120.— do Din 160.—.

Sklopni vozički za sedenje in ležanje od Din 420.— do Din 1500.—.

Zaprti vozički v vseh barvah in cenah.

Največja izbira pletenega pohištva.

Lestveni vozovi od Din 60.— do Din 225.—.

FRANC KORMANN
MARIBOR XXXV.
Gosposka ul. 3

Sreske inspektorje

nameščamo proti mesečnemu pavšalu od Din 2400.— in proti provizliji. Nadalje podučujemo in zaposlimo v vsakem srezu po eno spretno žensko osebo, radi dališega poučevanja v strojnem pletenju kot hišno obrt. Če priložite znamko za odgovor Vam pošljemo obširna navodila. Zadruga jugosl. pletača, Osijek. 1710

Potne košare
Ročne kovčeke
Ležalne stole
Pleteno pohištvo
Vrvarske izdelke
Motvoz (Spaga)
Galanterijo
Parfumerijo itd.
nudi najugodneje
DRAGO ROSINA
Maribor, Vetrinjska 26

Štampilje T. SOKLIČ Maribor Aleksandrova 43
zastopniki se sprejmejo

STOJ IN ČITAJ!

Iz uslužnosti, — torej popolnoma brezplačno, — dajemo Vam, v kolikor Vas to zanima, natančnejše informacije čez sledeče štiri stvari: Kje lahko dobite stalno hišno zaposlenje za pismeno delo, kje se lahko brezplačno naučite dobičkanosno hišno obrt, ali ako se želite baviti proti odgovarjajočemu mesečnemu pavšalu s prodajo mnogolskanega predmeta. — Ako eventuelno želite prevzeti v srezih zastopstvo ugledne velike firme, pišite mi in priložite znamko za odgovor. Oskar Lustig, ravnatelj, Osijek, Krežmina ulica. 1711

Rabljene avto in moto gumi plašče kupuje v vsaki količini mehanična delavnica Justin Gustinčič, Tattenbachova 1. 14. 1566

Ali že veste, da pere »Triumf« Pavel Nedog ovratnike tako lepo, da izgledajo kot novi?

Kopalne čepice od Din 8.— naprej. Eksportna hiša »Luna«, Maribor, Aleksandrova cesta. 1719

Profesor poučuje srednješolce za popravne izpite iz francoščine, latinščine, slovenščine in nemščine. Marijina ulica 25, pritličje. 1932

Kopalne hlače od Din 9.— naprej. Eksportna hiša »Luna«, Maribor, Aleksandrova cesta. 1721

Sami se prepričajte, kako ceneno dobite aktovke, kovčke, torbice, listnice, usnjate kovčke, kovčke za potovanje, preobleke, goblin torbice, kovčke za kopanje, necesere itd. v novo otvorjeni torbarski delavnici, Kopališka ulica 2. Vsa ta dela se izdelujejo v lastni delavnici. Popravila se izvršujejo garantirano dobro, točno in po najnižji ceni. Se priporoča Karlo Josip, torbar, Maribor, Kopališka ulica 2, Scherbaumov paviljon. 1798

Brivskega pomočnika samo prvovrstnega, sprejme salon Mrakič, Cankarjeva ul. 1. 1988

Hiša enodružinska, tri sobe, kuhinja, klet in vrt na prodaj. Pobrežje pri Mariboru, Gozdna ul. 64. 1984

V Pekre

je vsako nedeljo in praznik avtobusni promet iz Glavnega trga čez Studence v Pekre do gostine

Tomše,

kjer se točijo pristna vina po 12, 14 in 16 Din liter. Vsak čas topla in mrzla jedila. Vsak dan radio-koncert na plošče.

Velika poletna prodaja

Vse poletno blago se vsled velikanske zaloge po nizki ceni proda v

Trgovskem domu, Maribor, Aleksandrova c. 25

V poletni vročini kuhajte s plinom! Kuhinja ostane hladna, ne nadlegujejo Vas muhe, kuha je prijetna in poceni 2025

Pavešič Kamnica
V nedeljo, dne 12. julija
RACE IN ODOJKI
na ražnju pečeni

V gostilni Pšunder, Radvanje

se toči od danes naprej pristno pekrsko vino iz Reiserjevih vinogradov po Din 12.— liter. Krasen izprehod, kjer se boste pod senčnatimi kostanji po okrepčilu jako dobro počutili. S toplimi in mrzlimi jedili Vam lahko vsak čas postrežem. Dnevno sveže Unionsko pivo. Radio-koncert. 2023

Za obilen obisk se priporoča
gostilničar

Zahvala.

Po nepričakovani smrti mojega moža, gosp. Martina Majcena, nadučitelja v pokoju, sem prejela od podpornega društva

„Ljudska samopomoč" v Mariboru

pripadajočo podporo takoj izplačano, za katero se tem potom najlepše zahvaljujem in priporočam to velikopotezno društvo vsakomur v takojšnji pristop, ako še ni njega član.

Maribor, dne 9. julija 1931.

Ela Majcen.

Halo! V nedeljo vsi v Lovski dom 10 minut od Treh ribnikov. Došlo je zopet izborno

svečinsko vino

po Din 8·— do 12·— liter. Specijaliteta ocvrte piške s salato porcija Din 14·—. Se priporočata
C. K. Dobljekar.

Vinotoč Paltauf v Krčevini 169 otvorjen

! Najboljše tamburice !

Farkaševega in sremskega sistema izdeluje in razpošilja z jamstvom stara tovarna tamburic
Stjepan M. Gilg
Sisak 10, Hrvatska
Cenik tamburic pošljem na zahtevo brezplačno. 1927
Odlikovan s 3 zlatimi kolajnami.

Inseriraite v „Večerniku"

Sanatorij v Mariboru
Gosposka ul. 49. Telefon 2358. Lastnik in vodja: primarij dr. Cernič, specijalist za kirurgijo
Sanatorij je najmodernejše urejen za operacije in opremljen z zdravilnimi aparati: višinskim solncem za obsevanje ran, kostnih in sklepnih vnetij; tonizatorjem za elektriziranje po poškodbah in ohlapelosti čreves; diatermijo za električno pregrevanje in električno izžiganje; žarnico »hala« za revmatična in druga boleča vnetja; »enterocleaner«-jem za notranje črevesne kopeli pri zapeki, napihovanju in za splošni telesni podvig. Dnevna oskrba prvi razred Din 120.-, drugi razred 80.-, tretji razr. 60.-.

Kis za vlaganje — Spirit za vlaganje
Tel. 25-80 JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, Gosposka ul. 9 Tel. 25-80

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: FRAN BROZOVIČ v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.